

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ČERVENEC

Samostatný odbor finanční stability

Sekce měnová a statistiky
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2013

I. ÚVOD A SHRNUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností.

Páté kolo šetření, jehož výsledky shrnuje tento dokument, časově pokrývá vývoj uvedených aspektů úvěrového trhu z pohledu bank v druhém čtvrtletí 2013 a očekávání bank v těchto oblastech pro třetí čtvrtletí 2013. Šetření se zúčastnilo 18 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.¹

Ze šetření vyplývá, že banky ve druhém čtvrtletí 2013 úvěrové standardy zpřísnily ve všech sledovaných segmentech úvěrového trhu. Naproti tomu podmínky při schvalování se uvolňovaly u podnikových úvěrů i úvěrů na bydlení prostřednictvím nižších marží, a to s výjimkou rizikovějších úvěrů. U spotřebitelských úvěrů se průměrné marže zvýšily, banky však současně snižovaly neúrokové poplatky. Poptávka po úvěrech ve všech segmentech úvěrového trhu rostla, přičemž v případě domácností byl tento nárůst zaznamenán u významné části trhu.

Ve třetím čtvrtletí 2013 banky očekávají zpřísnění úvěrových standardů u podnikových úvěrů a jejich uvolnění u úvěrů na bydlení. U spotřebitelských úvěrů banky naopak změnu v úvěrových standardech neočekávají. Poptávka podniků po úvěrech by dle vnímání bank měla dále vzrůst, poptávka domácností po úvěrech na bydlení i spotřebitelských úvěrech mírně klesnout.

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů nefinančním podnikům** se ve druhém čtvrtletí 2013 v souladu s očekáváními bank celkově zpřísnily (17 % čistého procentního podílu), a to ve všech kategoriích kromě dlouhodobých úvěrů. Ve směru zpřísnění úvěrových standardů nadále působil dle velké části úvěrového trhu nepříznivý výhled některých odvětví a očekávání ohledně celkové ekonomické situace. Naopak lepší vývoj v oblasti likvidity a silnější konkurence jiných bank přispívaly k uvolňování úvěrových standardů. Uvedené faktory se v rámci podmínek při schvalování úvěrů odrazily v nižších maržích zejména u úvěrů pro malé a střední podnikatele, na druhé straně se ale zpřísnily požadavky na zajištění.

Celková poptávka nefinančních podniků po úvěrech se ve druhém čtvrtletí oproti bankami dříve očekávanému poklesu zvýšila (v rozsahu 19 % čistého procentního podílu úvěrového trhu). Poptávka vzrostla u velkých podniků, zatímco u malých a středních podniků v souhrnu mírně poklesla. Podobně jako v předchozím čtvrtletí banky zaznamenaly nárůst poptávky po dlouhodobých úvěrech určených k financování fúzí, akvizic a restrukturalizací podniků (51 % čistého procentního podílu trhu), a nově i po krátkodobých úvěrech na pokrytí provozního

¹ Šetření o vývoji úvěrových podmínek se účastnily čtyři velké banky, tři střední, tři malé banky, tři pobočky zahraničních bank a pět stavebních spořitelů. Páté kolo šetření o vývoji úvěrových podmínek proběhlo v období 11. až 25. června 2013. Strukturovaný dotazník obsahoval 17 standardních otázek. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek jsou dostupná na webových stránkách ČNB: (http://www.cnb.cz/cs/uverove_setreni/index.html). Dotazy k šetření prosím směřujte na adresu bls@cnb.cz.

kapitálu a nákupu zásob. Na rozdíl od předchozích čtvrtletí však byl v saldu zaznamenán jen malý pokles poptávky po úvěrech vlivem snížené potřeby financování fixních investic (-3 % čistého procentního podílu trhu) nebo zvýšené emise dluhových cenných papírů.

Ve třetím čtvrtletí 2013 banky očekávají zpřísnění úvěrových standardů u všech typů úvěrů nefinančním podnikům, a to v rozsahu 17–20 % čistého procentního podílu úvěrového trhu. Poptávka podniků po úvěrech dle bank poroste u všech typů úvěrů kromě krátkodobých úvěrů.

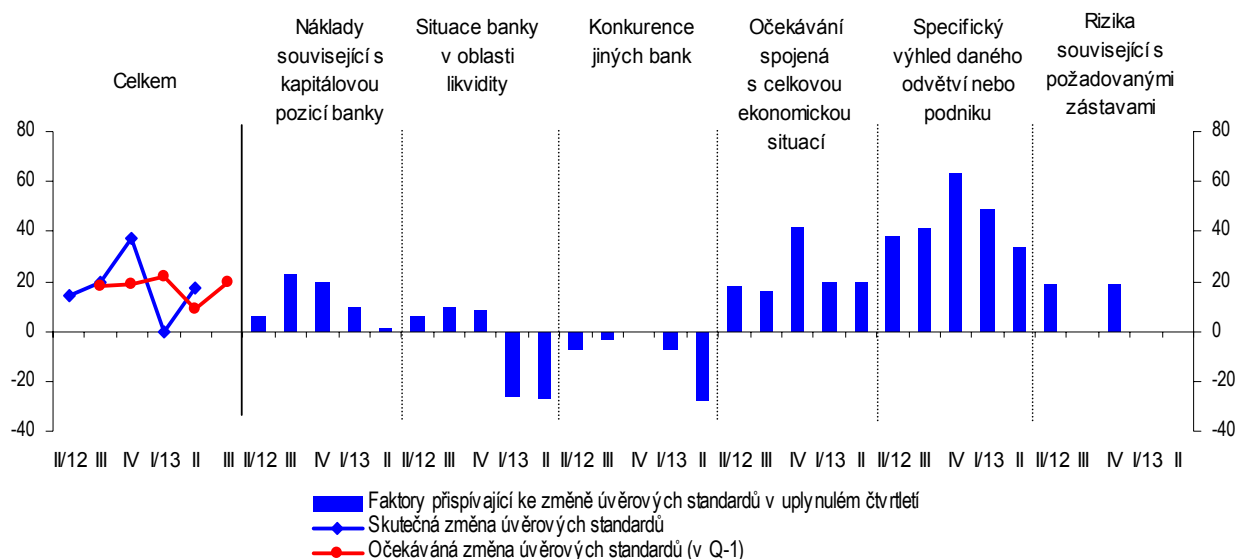
II.2 DOMÁCNOSTI

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů domácnostem na bydlení** se ve druhém čtvrtletí 2013 oproti očekáváním bank z předchozího čtvrtletí v souhrnu spíše zpřísnily, resp. zpřísnily se v rozsahu 4 % čistého procentního podílu úvěrového trhu. Ve směru zpřísnování standardů působila rizikovost klientů, naopak k jejich uvolňování přispívala zejména zvýšená konkurence. Velká část úvěrového trhu (43 % čistého procentního podílu) nadále snižovala průměrné marže, ne však u rizikovějších úvěrů, a klesaly i neúrokové poplatky. Vnímaná poptávka po úvěrech na bydlení oproti minulému čtvrtletí vzrostla v rozsahu 67 % čistého procentního podílu trhu, což překonalo i očekávání z předchozího kola. Dle bank stojí za tak plošným nárůstem zejména probíhající marketingové kampaně, které vedly k oživení celého trhu. Dalšími faktory podporujícími poptávku jsou pak vývoj na trhu nemovitostí (očekávaná stabilizace cen) a vnímaný nárůst spotřebitelské důvěry. Ve třetím čtvrtletí 2013 banky očekávají uvolnění úvěrových standardů a spíše pokles poptávky po úvěrech na bydlení (-22 %, resp. -7 % čistého procentního podílu úvěrového trhu).

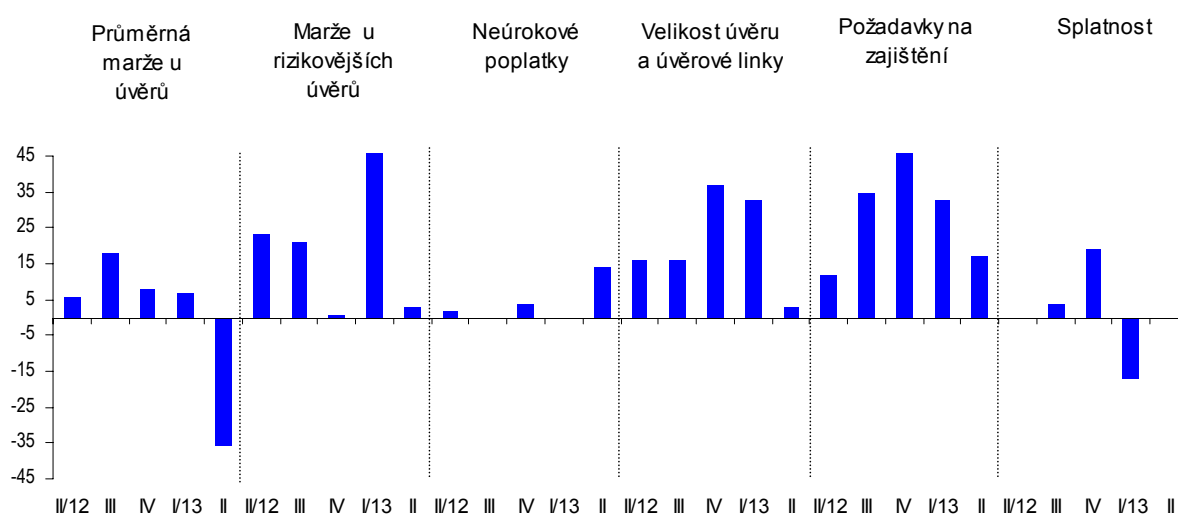
U **spotřebitelských úvěrů** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy v souladu s předchozím očekáváním bank zpřísnily, přičemž hlavním faktorem byla horší bonita klientů. V rámci podmínek při schvalování spotřebitelských úvěrů působily restriktivně zvýšené průměrné marže, které však byly kompenzovány poklesem neúrokových poplatků. Vnímaná poptávka po spotřebitelských úvěrech ve druhém čtvrtletí 2013 vzrostla u 69 % čistého procentního podílu trhu, a to dle bank v důsledku aktivních marketingových kampaní. Pro třetí čtvrtletí 2013 banky očekávají spíše pokles poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech (v rozsahu -15 % čistého procentního podílu úvěrového trhu) při nezměněných úvěrových standardech.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

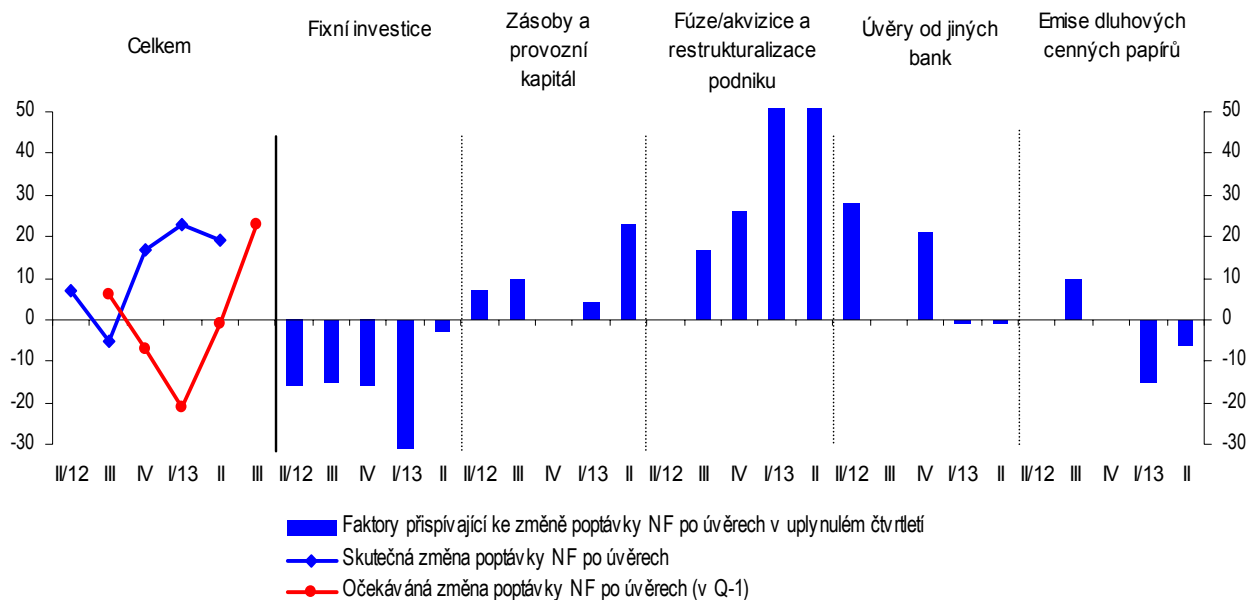
Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

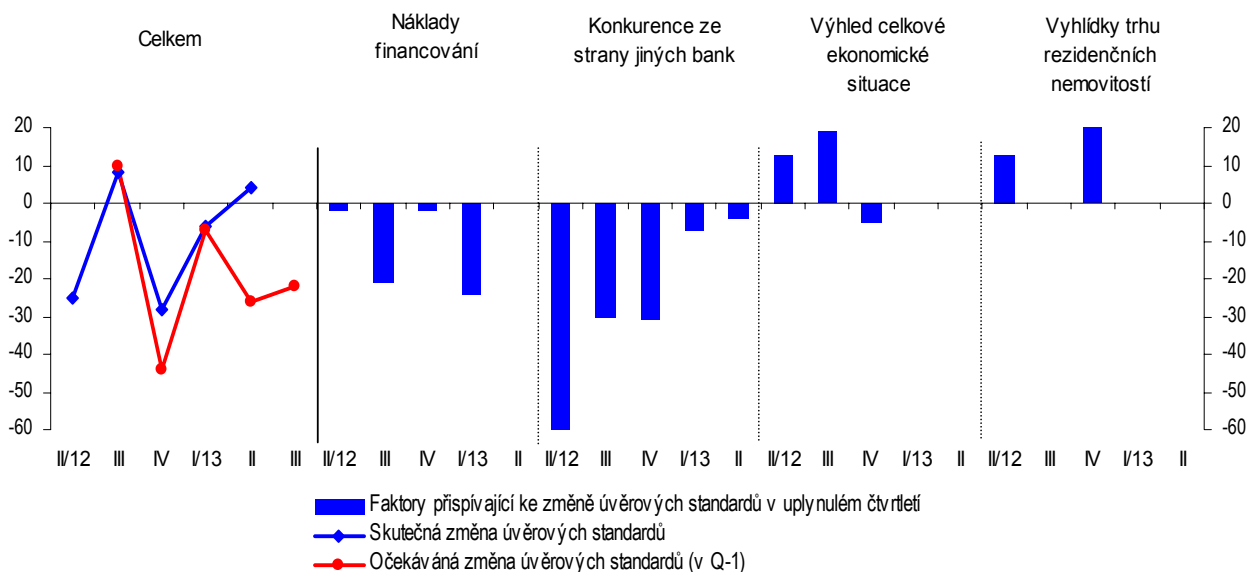

Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech (otázky 4, 5 a 7)
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

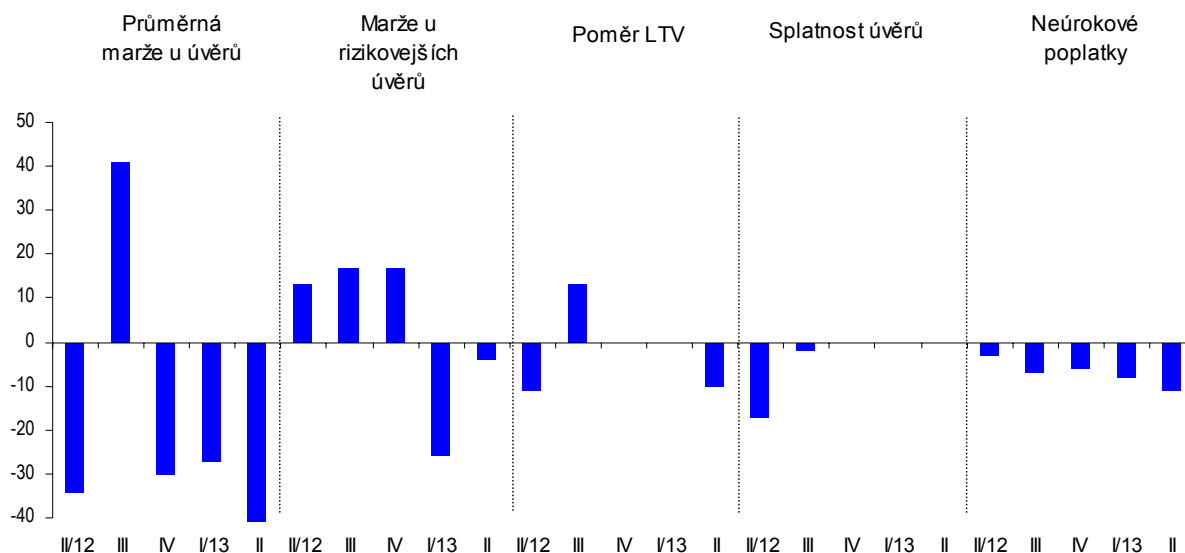

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA BYDLENÍ

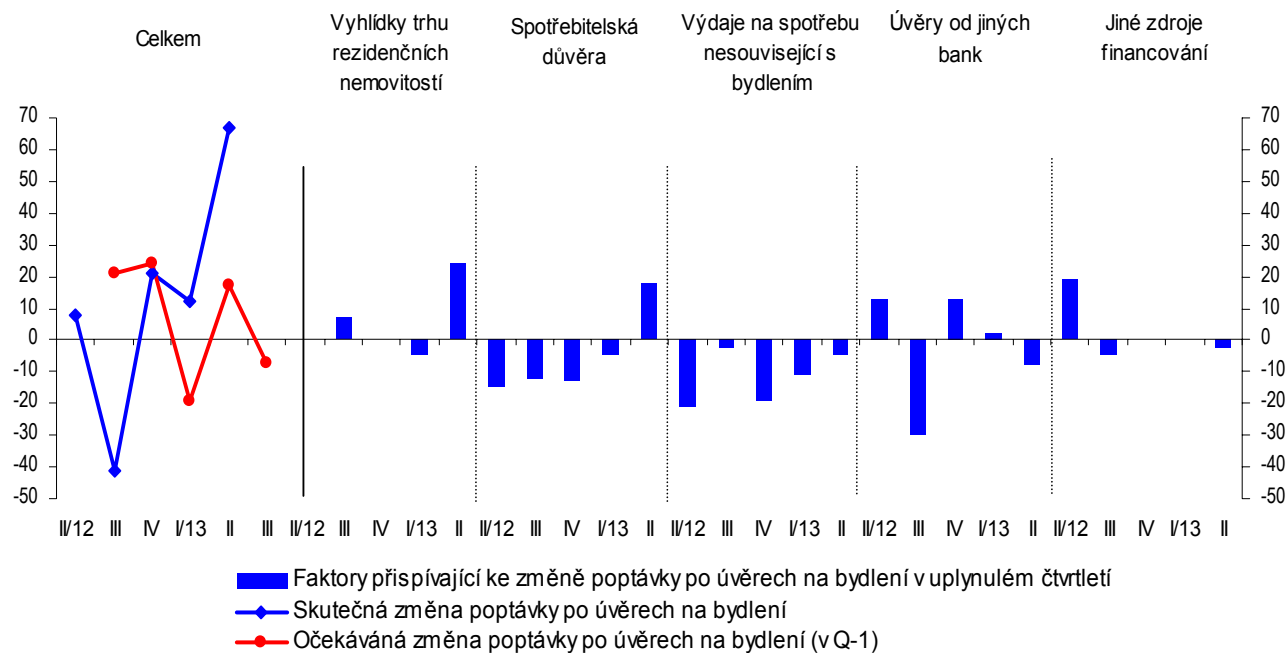
Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů na bydlení (otázky 8,9 a 16)
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

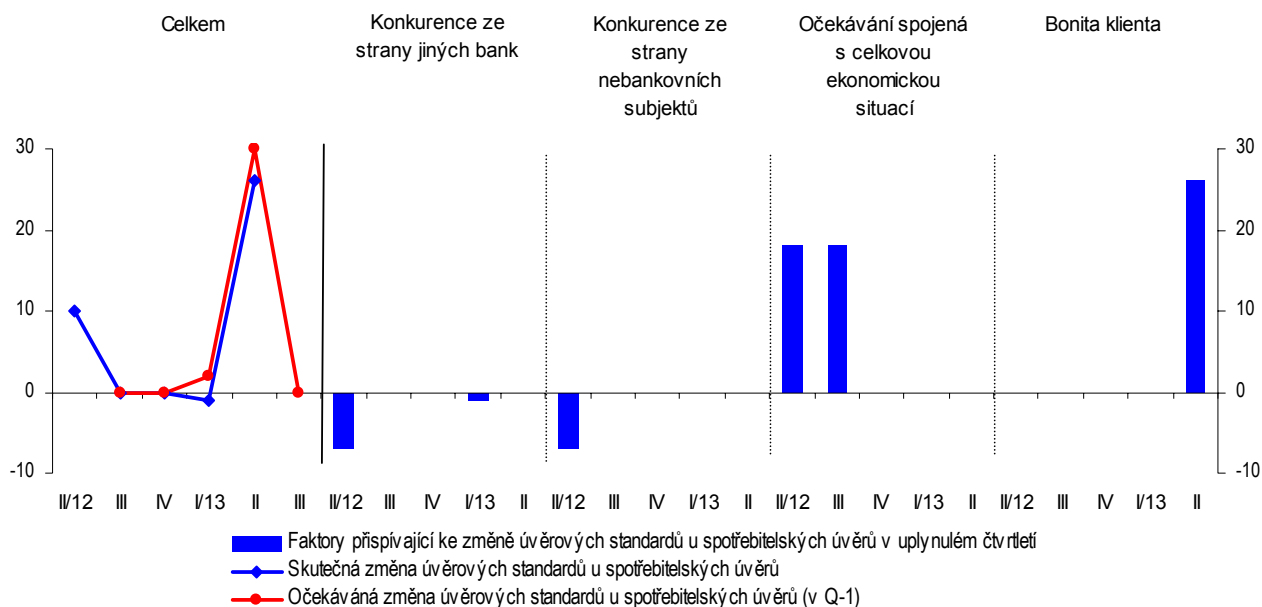

Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13,14 a 17](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

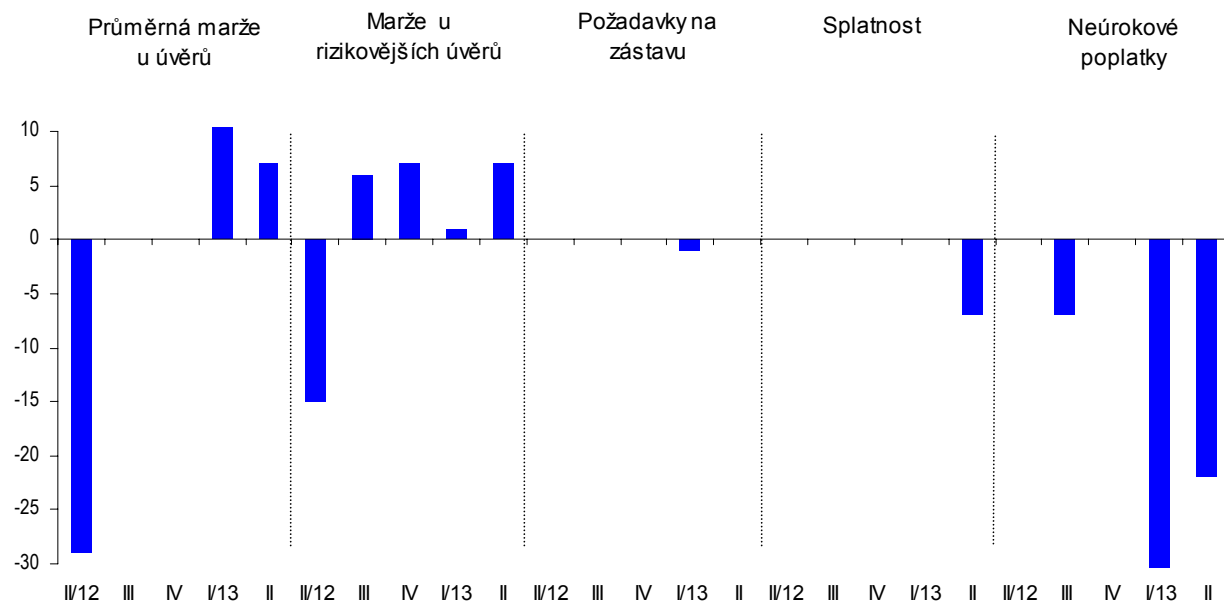

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u spotřebitelských úvěrů ([otázky 8,11 a 16](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování spotřebitelských úvěrů ([otázka 12](#))
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 9 Změny poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech ([otázky 13, 15 a 17](#))
 (čistý procentní podíl, kladná hodnota = růst poptávky,
 záporná hodnota = pokles poptávky)

